

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ЦЕНТР ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ДВНЗ

«Ужгородський національний університет»

Протокол № 11 від 22 грудня 2022 р.

Голова Вченої ради, ректор

проф. Володимир СМОЛАНКА

Програма
підвищення кваліфікації керівника (директора)/
заступника керівника (директора) закладу загальної
середньої освіти
«Формування внутрішньої системи забезпечення якості
освіти в закладах загальної середньої освіти»

Ужгород - 2022

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму «Формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти в закладах загальної середньої освіти» (далі – Програма) розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», Постанови Кабінету міністрів України від 21.09.2019 №800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» (зі змінами, внесеними Постановою КМУ 1133 від 27.12.2019), наказу МОН України від 09.01.2019 р. №17 «Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти», листів МОН України № 1/9-683 від 04 листопада 2019 року «Щодо підвищення кваліфікації та атестації педагогічних працівників», № 1/9-141 від 04 березня 2020 року «Щодо підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів загальної середньої освіти», положення про Державну службу якості освіти України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 березня 2018 р. № 168, листа Державної служби якості освіти України від 28.05.2019 р. № 01/01-22/1333, наказу «Про затвердження інструментарію та методики оцінювання освітніх і управлінських процесів під час інституційного аудиту закладу загальної середньої освіти» від 09.01.2020 № 01-11/1, актуальних наукових розробок у галузі менеджменту освіти та на основі чинних нормативних документів.

Загальні положення

Програма підвищення кваліфікації (далі – Програма) для керівника (директора)/заступника керівника (директора) закладу загальної середньої освіти розроблена на основі компетентнісного підходу з урахуванням принципів цілісності, системності, технологічності та варіативності, подана у взаємозв'язку цільового, змістового, технологічного та контрольного-аналітичного компонентів, відповідно до державної політики в галузі освіти, стратегій підвищення якості загальної середньої освіти. Актуальність Програми зумовлена об'єктивними вимогами щодо розбудови дієвої системи забезпечення якості освіти в ЗЗСО.

Програма передбачає оновлення знань керівника (директора)/ заступника керівника (директора) закладу загальної середньої освіти з освітнього законодавства, формування дієвої внутрішньої системи забезпечення якості освіти в закладах загальної середньої освіти, набуття навичок саморегуляції, професійного саморозвитку, формування управлінських вмінь щодо організації освітнього процесу, мотивації до інноваційної управлінської діяльності.

Програма підвищення кваліфікації керівника (директора)/ заступника керівника (директора) закладу загальної середньої освіти розроблена на виконання ст. 18 та ст. 59 Закону України «Про освіту», Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України №800 від 21 серпня 2019 р., та на основі:

- Закону України «Про освіту»;
- Закону України «Про повну загальну середню освіту»;
- Національної доктрини розвитку освіти;
- Державного стандарту початкової освіти;
- Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти;

- Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року;
- професійних стандартів: «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти» (наказ Міністерства економіки України №568-21 від 17.09.2021), «Учитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Учитель закладу загальної середньої освіти», «Учитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» (наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства від 23.12.2020 № 2736);
- Стратегії національно-патріотичного виховання на 2020-2025 роки (Постанова КМУ від 09.10.2020 №932);
- Концепції громадянської освіти в Україні (Постанова КМУ від 03.10.2018 №710 -р);
- Постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2021 № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників»;
- Концепції загальної середньої освіти (12-річна школа);
- Концепції Нової української школи;
- Положення про атестацію педагогічних працівників (наказ МОН України від 09.09.2022 р. № 805);
- Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності : Закон України від 05 квітня 2007 №877. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text>;
- Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (зареєстровано в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за № 1111/35394);
- Про затвердження Методичних рекомендацій з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах загальної середньої освіти (наказ Міністерства освіти і науки України № 1480 від 30 листопада 2020 року);
- Про затвердження Порядку проведення інституційного аудиту закладів загальної середньої освіти : наказ МОН від 09.01.2019 р. №17. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0250-19#Text>;
- Положення про Державну службу якості освіти України // Деякі питання Державної служби якості освіти України : Постанова Кабінету Міністрів України від 14 березня 2018 р. № 168 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2018-%D0%BF#Text>;
- Про затвердження інструментарію та методики оцінювання освітніх і управлінських процесів під час інституційного аудиту закладу загальної середньої освіти : наказ Державної служби якості освіти України від 09.01.2020 № 01-11/1.
- Щодо окремих питань формування системи забезпечення якості освіти : лист Державної служби якості освіти України від 28.05.2019 р. № 01/01-22/1333 URL: http://www.sqe.gov.ua/images/category/%D1%96%D0%BD%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%82%D1%83%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%B0%D1%83%D0%B4%D0%B8%D1%82/01-01-22-1333-28-05-2019.pdf .

Метою підвищення кваліфікації є вдосконалення професійної компетентності керівника (директора)/ заступника керівника (директора) закладу

загальної середньої освіти на основі нових концептуальних підходів до змісту, форм і методів управління освітнім процесом у сучасній школі й упровадження інноваційних технологій у діяльність закладу освіти.

Основні завдання

- поглибити знання слухачів щодо сутності понять «якість освіти», «якість освітньої діяльності», «зовнішня система забезпечення якості освіти», «внутрішня система забезпечення якості освіти», «якість надання освітніх послуг», «якість освітньої діяльності закладів загальної середньої освіти» та інструментів їх оцінювання; ознайомити з вимогами та критеріями оцінювання якості освітньої діяльності, управлінських процесів, якості педагогічної діяльності й системи оцінювання здобувачів освіти;
- поглибити теоретичні знання щодо порядку та процедури проведення інституційного аудиту, розвинути професійні компетентності з питань оцінювання та самооцінювання освітніх та управлінських процесів, аналізу якості педагогічної діяльності та освітнього середовища;
- розвинути в слухачів уміння компетентного проведення самооцінювання та інтерпретації його результатів на основі сформованих практичних навичок з питань оцінювання якості освіти в закладах загальної середньої освіти;
- розвинути навички цілісного бачення стану освітньої діяльності ЗЗСО, його оцінювання, внутрішню систему забезпечення якості освіти, визначення оптимальних шляхів покращення стану якості освіти у ЗЗСО;
- сприяти особистісному та професійному розвитку слухачів курсів підвищення кваліфікації, формуванню в них управлінської культури на основі активізації їхнього професійного досвіду.

Зміст Програми, зокрема цілісний і системний добір модулів і тем, ураховує особливості професійної діяльності керівника (директора)/заступника керівника (директора) закладу загальної середньої освіти і визначається: вимогами суспільства знань щодо забезпечення закладів загальної середньої освіти висококваліфікованими фахівцями; основними напрямками державної політики у галузі освіти; Національною рамкою кваліфікації, освітніми та професійними стандартами, вимогами щодо компетентностей керівника закладу загальної середньої освіти; запитамі замовників освітніх послуг.

Результати навчання:

- оволодіння спеціальними знаннями та вміннями з питань проведення самооцінювання в й інтерпретації його результатів;
- оволодіння методиками оцінювання педагогічної діяльності, управлінських процесів, якості освітнього середовища.
- уміння визначати проблемні питання під час розбудови та розвитку систем забезпечення якості освіти та визначати шляхи їх вирішення;
- здатність адаптуватися в інформаційному просторі, отримувати та використовувати інформацію щодо освітньої діяльності ЗЗСО;
- уміння використовувати набуті знання із самооцінювання у власній управлінській діяльності.

Навчально-методичне забезпечення:

У відповідності зі структурно-логічною схемою опанування навчальним матеріалом передбачається використання інтерактивних методів навчальної взаємодії. Зокрема тренінгова діяльність, інтерактивні лекції, workshop та ін.

Для активізації навчальної діяльності використовують презентаційні матеріали; матеріали, що розміщені в мережі Інтернет; опитувальники, що створені в google-формах; активне обговорення навчальних завдань в групі viber та ін.

Обсяг Програми: 30 год (1 кредит ЄКТС)

Форма реалізації Програми: – денна/дистанційна/змішана форма.

Графік навчального процесу: одна сесія 30 годин (упродовж тижня, по шість годин щоденно з можливістю подальшої підтримки педагогічного працівника через дистанційне навчання за планом програми).

Строки реалізації Програми: упродовж тижня (5 робочих днів).

Кількість слухачів у групі: 25-30 осіб.

Вартість освітніх послуг: на договірних умовах.

Місце виконання Програми: Навчально-науковий центр підвищення кваліфікації ДВНЗ «Ужгородський національний університет» та за місцем знаходження замовника. Якщо підвищення кваліфікації відбувається за місцем замовника то проводиться організація трансферу за кошти замовника.

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації. За результатами опанування програми особи, які пройшли повне навчання отримують свідоцтво, в якому зазначається змістові напрями навчального плану Програми та обсяг навчальних годин, яке дозволяє здійснювати професійну діяльність у закладі загальної середньої освіти за посадою «керівник (директор)/заступник керівника (директора) закладу загальної середньої освіти» упродовж кожного року, підвищувати кваліфікаційний рівень відповідно Положення про атестацію педагогічних працівників (наказ МОН України від 09.09.2022 р. № 805).

Розробники Програми: Навчально-науковий центр підвищення кваліфікації ДВНЗ "УжНУ"

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Програма передбачає розв'язання таких завдань:

Навчальний план розрахований на 30 годин (1 кредит) та складається з чотирьох модулів:

Соціально-гуманітарна й професійна підготовка розвиває творче мислення керівника (директора) та заступника керівника (директора), підвищує рівень соціально-політичних, філософських, соціологічних і психолого-педагогічних знань, сприяє вдосконаленню володіння науковим категорійним та понятійним апаратом сучасної педагогічної науки.

Слухачі мають змогу отримати уявлення про освіту як соціальний інститут, шляхи розвитку громадянських компетентностей особистості, тенденції патріотичного виховання в умовах суспільних змін.

Фахова підготовка сприяє розвитку системи професійних компетентностей керівника закладу, заступника керівника закладу загальної середньої освіти щодо сутності і застосування ефективних управлінських технологій сучасного менеджменту, забезпечується проведенням лекційних, семінарських, практичних

занять, тренінгів, змістовне наповнення яких відповідає сучасним досягненням освітнього менеджменту.

Фаховий модуль структурно складається з розділів:

Тематика предметно-наукової підготовки максимально співвідноситься з концептуальними засадами державно-громадського управління сучасним закладом освіти і передбачає опанування керівниками ефективних прийомів і способів управління в сучасних умовах реформування освітньої галузі.

Методична підготовка спрямована на вдосконалення організаційної компетентності керівників освітніх закладів, формування в слухачів навичок застосування теоретичних знань у практичній управлінській діяльності.

Навчальним планом курсів підвищення кваліфікації передбачено *проведення спецкурсів*, які є логічним продовженням і доповненням найактуальніших проблем, що розглядаються в розділах із предметно-наукової й методичної підготовки керівників закладів освіти. Загалом підготовка за фахом забезпечує розвиток управлінських компетентностей, формування вміння аналізувати, планувати й узагальнювати власний досвід педагогічної й управлінської діяльності, вирішувати психолого-педагогічні й управлінські питання.

Загалом підготовка за фахом забезпечує формування вміння організовувати тематичні дискусії, систематизувати власний досвід педагогічної й управлінської діяльності, ефективно вирішувати психолого-педагогічні проблеми, які виникають у професійній діяльності.

Усі модулі в поєднанні визначають зміст професійної компетентності керівників (директорів)/ заступників керівників (директорів) закладів загальної середньої освіти. Модулі освітньої програми включають інваріантну та варіативну складові, в яких визначено обов'язкові вимоги до управлінської компетентності керівника закладу освіти.

Перелік компетентностей, розвиток яких передбачає зміст модулів програми курсів підвищення кваліфікації керівника (директора)/заступника керівника (директора) відповідно до професійного стандарту «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти»:

Загальні компетентності:

Професійні компетентності:

A1. Нормативно-правова компетентність:

–A1.1. Здатність керуватися в управлінській діяльності нормативно-правовими документами в галузі освіти.

–A1.2. Здатність проектувати, розробляти документи щодо управління закладом освіти.

A2. Компетентність стратегічного управління закладом освіти:

– A2.2. Здатність визначати стратегію розвитку закладу освіти, у тому числі стратегію цифрової трансформації, та здійснювати стратегічне планування.

–A2.3. Здатність до інноваційного управління розвитком закладу освіти.

–A2.7. Здатність здійснювати контроль і оцінювати ефективність управлінської діяльності.

A3. Компетентність стратегічного управління персоналом:

– A3.2. Здатність ефективно управляти персоналом.

– A3.3. Здатність до створення організаційно-педагогічних умов для безперервного професійного розвитку педагогічних працівників.

– А3.5. Здатність забезпечувати наставництво, супервізію.

Б2. Компетентність організації діяльності закладу освіти на засадах зовнішньої системи забезпечення якості освіти

–Б2.1. Здатність забезпечити участь закладу освіти в заходах/процедурах системи зовнішнього забезпечення якості освіти.

–Б2.2. Здатність аналізувати та враховувати результати заходів системи зовнішнього забезпечення якості освіти.

В1. Лідерська компетентність:

–В1.1. Здатність здійснювати позитивний вплив на колектив закладу, окремих осіб і групи осіб, спрямовуючи їхні зусилля на досягнення стратегічних цілей ЗО.

–В1.2. Здатність швидко реагувати на зміни і формувати гнучкість та адаптивність у всіх учасників освітнього процесу.

В2. Емоційно-етична компетентність:

–В2.1. Здатність сприяти розвитку в учасників освітнього процесу поваги та дбайливого ставлення до національних, історичних, культурних цінностей, нематеріальної культурної спадщини українського народу.

–В2.2. Здатність до сприяння в дотриманні учасниками освітнього процесу педагогічної етики, культури спілкування, доброчесності та добропорядності.

В3. Компетентність педагогічного, соціального та мережевого партнерства:

–В3.3. Здатність забезпечувати умови для здійснення дієвого та відкритого громадянського нагляду (контролю) за діяльністю ЗО.

–В3.4. Здатність до забезпечення співпраці залучених фахівців (логопедів, психологів, асистентів учителя тощо) щодо надання додаткової підтримки особам з ООП.

Г1. Здоров'язбережувальна компетентність:

– Г1.1. Здатність забезпечити сприятливі умови в освітньому середовищі для кожного учня, залежно від його індивідуальних особливостей, потреб, інтересів.

– Г1.4. Здатність до забезпечення надання домедичної допомоги учням і працівникам ЗО, організації їх харчування.

– Г1.5. Здатність забезпечити умови, що унеможливають заподіяння учасникам освітнього процесу фізичної, майнової та/або моральної шкоди.

– Г1.6. Здатність до забезпечення безпечного цифрового освітнього середовища.

Г2. Інклюзивна компетентність:

– Г2.1. Забезпечення інклюзивного освітнього середовища.

– Г2.2. Здатність до організації забезпечення інклюзивного навчання, психолого-педагогічного супроводу учнів із особливими потребами.

Г3. Проектувальна компетентність:

– Г3.1. Здатність використовувати технології проектування в управлінській діяльності.

Д1. Інноваційна компетентність:

– Д1.1. Здатність генерувати і впроваджувати в управлінську практику нові, перспективні ідеї, освітні інновації.

Д2. Здатність до навчання впродовж життя:

– Д2.1. Здатність до здійснення самомотивації, саморозвитку і самореалізації, використання можливостей формальної, неформальної та інформальної освіти.

– Д2.2. Здатність до визначення умов і ресурсів професійного розвитку впродовж життя.

Д3. Інформаційно-цифрова компетентність:

– Д3.1. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею в управлінській діяльності.

– Д3.2. Здатність ефективно використовувати наявні та створювати (за потреби) нові електронні (цифрові) управлінські ресурси.

– Д3.3. Здатність керувати процесами створення ефективного безпечного електронного (цифрового) освітнього середовища закладу та забезпечення умов для його ефективного використання.

Очікувані результати підвищення кваліфікації передбачають набуття таких умінь і навичок:

Знання і розуміння

- вимог чинного законодавства з питань функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах загальної середньої освіти;
- сутності термінів проведення самооцінювання освітніх та управлінських процесів та їх значення під час його проведення.
- процедури та підготовки документації до проведення інституційного аудиту в закладах загальної середньої освіти.

Розвинені вміння

- вміння здійснювати стратегічний розвиток закладів загальної середньої освіти, управління, стратегічну комунікацію;
- використовувати професійну термінологію та інструментарій при проведенні самооцінювання освітніх та управлінських процесів;
- застосовувати знання в практичних ситуаціях, правильно підготувати документи до проведення інституційного аудиту в закладах загальної середньої освіти;
- досягати результатів засобами продуктивної комунікаційної взаємодії (відповідних знань, вербальних і невербальних умінь і навичок залежно від комунікативно-діяльнісних ситуацій).
- вислуховувати, відстоювати власну позицію, використовуючи різні прийоми розмірковувань та аргументації.
- презентувати інформацію в документальній та електронній формах.
- розробляти рекомендації на основі результатів проведеного самооцінювання освітніх та управлінських процесів;
- проєктувати безпечне, безбар'єрне, здорове, розвивальне, інклюзивне, культуромовне освітньо-розвивальне середовище з використанням здоров'язбережувальної та проєктувальної компетентностей;
- організовувати педагогічну діяльність на компетентнісних засадах (прогнозування, проєктування, оцінювання тощо);
- конструювати та реалізувати сучасні програми навчання учнів із використанням різноманітних методів, форм і технологій;
- діагностувати освітній процес і складати індивідуальні освітні маршрути.

Диспозиції (цінності, ставлення)

- дитиноцентризм, цінність особистості;
- готовність до змін, гнучкість, постійний професійний розвиток;
- відданість ідеї щодо значущої участі в освітньому процесі усіх здобувачів загальної середньої освіти;
- просування демократичних цінностей (повага до багатоманітності, право вибору, формування спільноти, полікультурність);
- рефлексія власної професійної практики.

Форма проведення занять:

Навчальні заняття за програмою курсу проводяться – засобами лекційного викладу матеріалу (тематична лекція, інструктивна лекція, інтерактивна лекція з елементами панельної дискусії, лекція-презентація, проблемна лекція, лекція-дискусія, лекція-прес-конференція, лекція з елементами практичного заняття), практичних занять (тренінгів, майстер-класів, моделювання освітньої діяльності, круглих столів, дискусій, тренувальних вправ, авторських студій, самостійної роботи у вигляді моніторингу та оцінки результатів пропонованих освітніх змін, тестів).

Самостійна робота слухачів передбачає завдання, спрямовані на вивчення нормативно-правових актів та інструктивно-методичних листів, актуальних питань щодо управління та організації освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти.

У програмі передбачається підготовка й захист підсумкової роботи (випускна робота, творчий проєкт) з питань предметно-наукової та методичної підготовки за фахом.

На етапі завершення навчання за Програмою слухачі обирають: складання підсумкового теста, який складається з 30 тестових завдань, одне тестове завдання оцінюється в 1 бал, або виконання творчого проєкту. Максимальна кількість балів, яку можуть отримати учасники – 30 балів. Прохідний бал – 20 балів.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОГРАМИ

керівника (директора)/ заступника керівника (директора) закладу загальної середньої освіти «Формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти в закладах загальної середньої освіти» (1 кредит, 30 годин)
(загальна кількість годин 30 год, 1 кредит .)

	Навчальні заняття	форма	години
	Вхідне (психологічне) тестування	тестування	0,5
1.1	Освітній менеджмент: розвиток компетентності керівника в умовах реформи Нової української школи	лекція з елементами дискусії	2
1.2	Стратегічне планування освітніх і управлінських процесів ЗЗСО	семінар-тренінг з елементами майстер-класу	2
1.3	Державна політика щодо забезпечення якості освіти (нормативно-правове забезпечення)	проблемна лекція	2
2.1.1	Етапи, технологічна карта проведення інституційного аудиту: здійснення нагляду (контролю)	семінар	2
2.1.2	Організація роботи творчої групи з проведення самооцінювання освітніх та управлінських процесів	фронтальний семінар	2
2.1.3	Процедура, методика та інструментарій для проведення самооцінювання освітніх і управлінських процесів ЗЗСО	майстер-клас	2
3.1	Вимоги до освітнього середовища в умовах НУШ	семінар з елементами тренінгу	1
3.2	Компетентнісний підхід в Новій українській школі. Змістові освітні лінії	семінар з елементами тренінгу	1
3.3	Методика формувального оцінювання	семінар з елементами тренінгу	2
3.4	Методика проведення анкетування учасників освітнього процесу	практичне заняття	2
4.1	Оцінювання освітнього середовища (методи збору інформації та інструментарій, що використовується для оцінювання)	практичне заняття	1
		консультація	1
4.2	Оцінювання діяльності педагогічних працівників (методи збору інформації та інструментарій, що використовується для оцінювання)	практичне заняття	1
		консультація	1
4.3	Оцінювання діяльності здобувачів освіти (методи збору інформації та інструментарій, що використовується для оцінювання)	практичне заняття	1
		консультація	1
4.4	Оцінювання управлінських процесів	практичне заняття	1
		консультація	1
	Вихідне фахове тестування	тестування	0,5
	Всього		30 год.